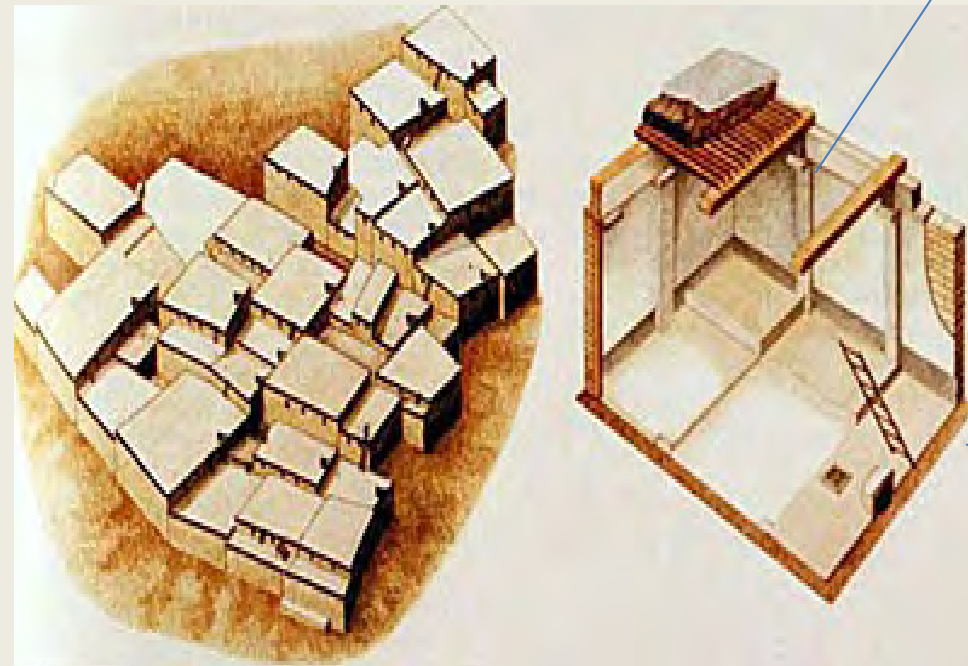

Η πρώτη πόλη στον ευρωπαϊκό χώρο
Çatal Hüyük
7.500 π.Χ.
5.000-8.000 κάτοικοι. Μόνο κατοικίες.

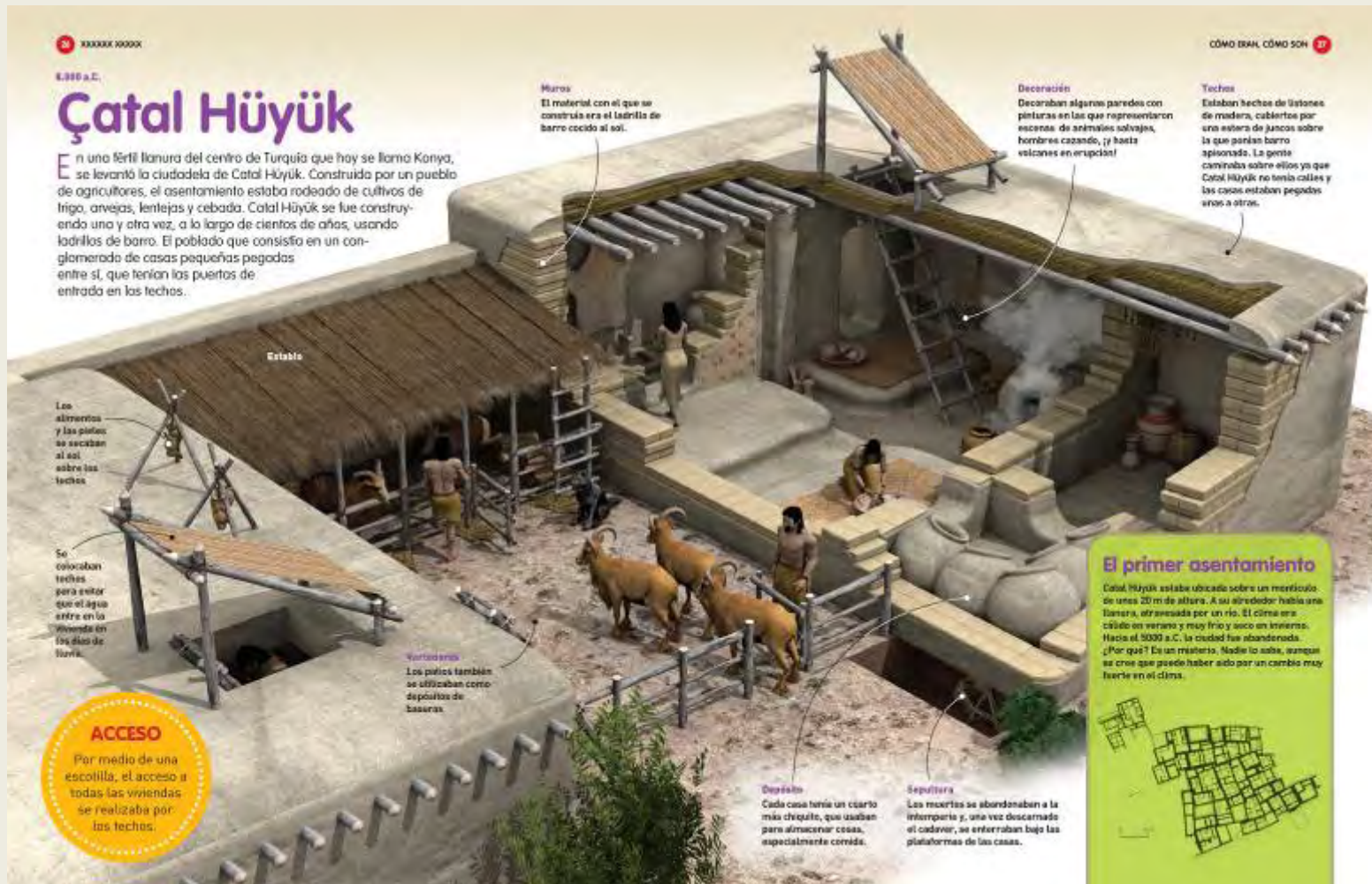

Çatal Hüyük

2 δωμάτια: καθιστικό
και αποθήκη

Çatal Hüyük

Μια πόλη σα κυψέλη. Χωρίς δρόμους. Περπατούσες από στέγη σε στέγη. Τα σπίτια ήταν προσιτά από ανοίγματα στη στέγη. Αποχετευτικό σύστημα.

Η μητέρα-θεότητα

Ιππόδαμος (ο Μιλήσιος, 5^{ος} αι.π.Χ.)

Ίση μεταχείριση των πολιτών στην κατανομή των οικοπέδων
και την πρόσβαση στους δημόσιους χώρους

Ουτοπικές πόλεις

Αναζητώντας την ιδανική πολιτεία...

Η αναζήτηση της ιδανικής πολιτείας όπου
οι άνθρωποι ζουν ευτυχισμένοι, ίσοι,
δημοκρατικά, άνετα είναι πολύ παλιά.

Πώς μπορούν να συμβιώσουν ευτυχισμένοι οι
άνθρωποι σε μια πόλη;

Πολιτεία γυναικών. Τα πάντα θα πρέπει να είναι κοινά σε όλους, «ψωμί, γλυκά, χιτώνες, κρασί, στεφάνια, μπιζέλια», ακόμα και οι γυναίκες. Τα παιδιά θα πρέπει να λένε «πατέρα μου» κάθε ηλικιωμένο. Οι σκλάβοι θα καλλιεργούν τη γη: οι πολίτες και οι πολίτισσες θα ζουν άνετα και θα φλυαρούν!

Αριστοφάνης (περ.445 - 386 π.Χ.)

Πλάτων (427-347 π.Χ.)

«Μόνο αν από κάποια ευτυχή σύμπτωση μπορέσουν
οι αληθινοί φιλόσοφοι να κυβερνήσουν, μόνο τότε
σε μια πόλη θα μπορέσει να σταματήσει η αδικία
και η δυστυχία»

(Πολιτεία, βιβλίο V)

Thomas More (1478-1535)

Ουτοπία Thomas More, 1516

Κάθε πόλη έχει 6.000 νοικοκυριά, που το καθένα έχει 10 - 16 ενήλικες. Κάθε 30 νοικοκυριά εκλέγουν ένα «φύλαρχο» κι αυτοί έναν ηγέτη.

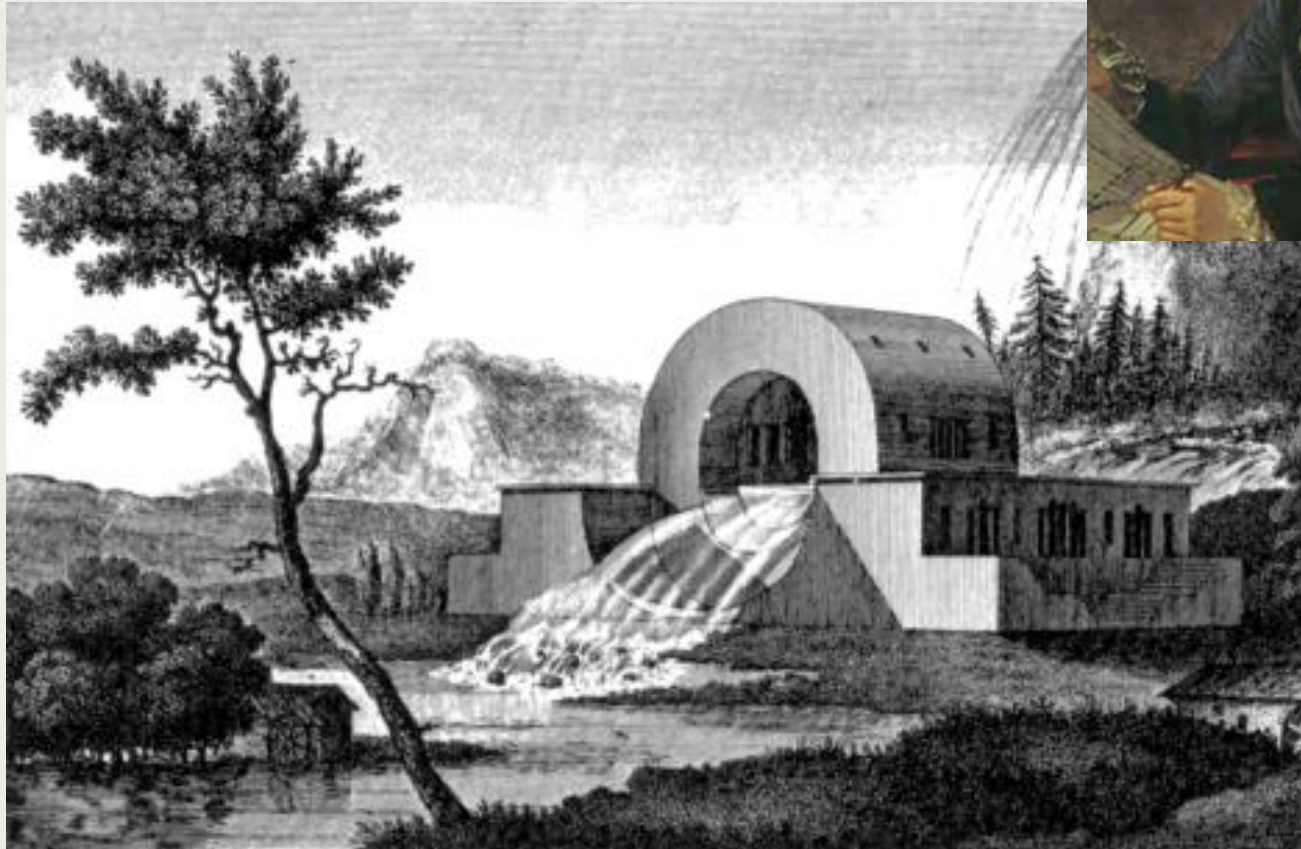
Δεν υπάρχει ιδιοκτησία. Τα αγαθά συγκεντρώνονται σε αποθήκες και διανέμονται στους πολίτες ανάλογα με τις ανάγκες.

Δεν υπάρχουν κλειδαριές στα σπίτια. Η αγροτική εργασία είναι η βασική εργασία όλων.

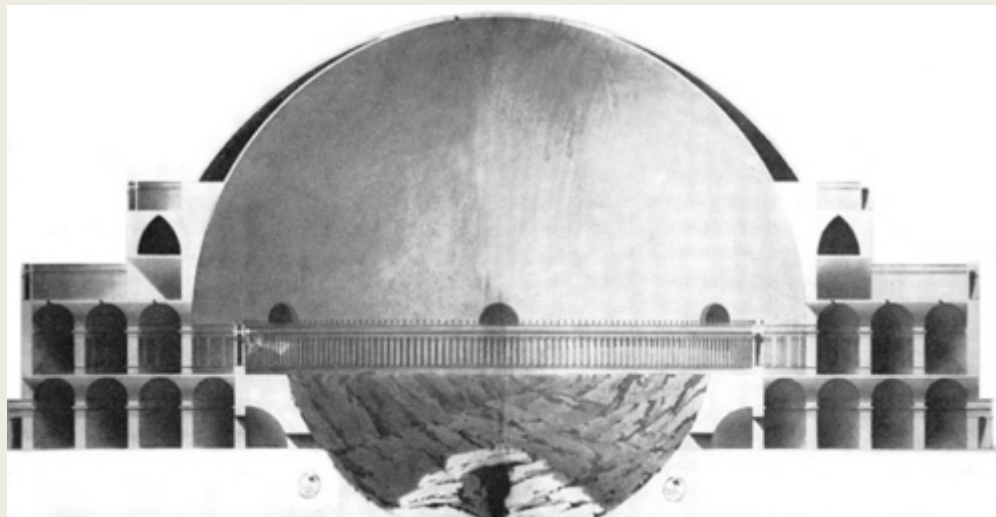
Όλοι ντύνονται απλά. 6 ώρες δουλειά την ημέρα. Δωρεάν νοσοκομεία. Ευθανασία.

- Πρότεινε να σχεδιαστούν από την αρχή περιαστικές πόλεις, μικρές, περιτοιχισμένες από αγρούς
- Οι πόλεις του αποτέλεσαν πρότυπα για τον σχεδιασμό πολλών προαστίων
- Οι πόλεις αυτές, ιδανικός συνδυασμός φύσης και πόλης, θα ήταν ανεξάρτητες, αυτοδιοικούμενες, θα τις διαχειρίζονταν οι πολίτες τους εφόσον όλοι θα είχαν οικονομικό συμφέρον από τη λειτουργία τους. Η γη θα ανήκε σε Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς. Οι πολίτες τη νοικιάζουν (leasing).

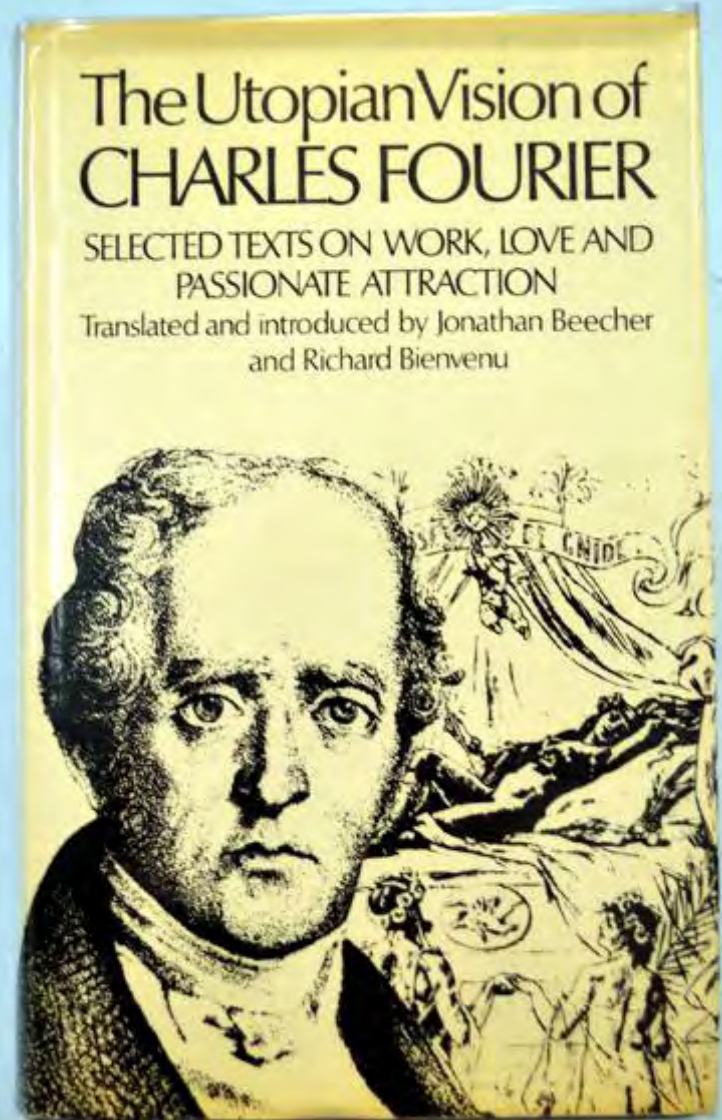
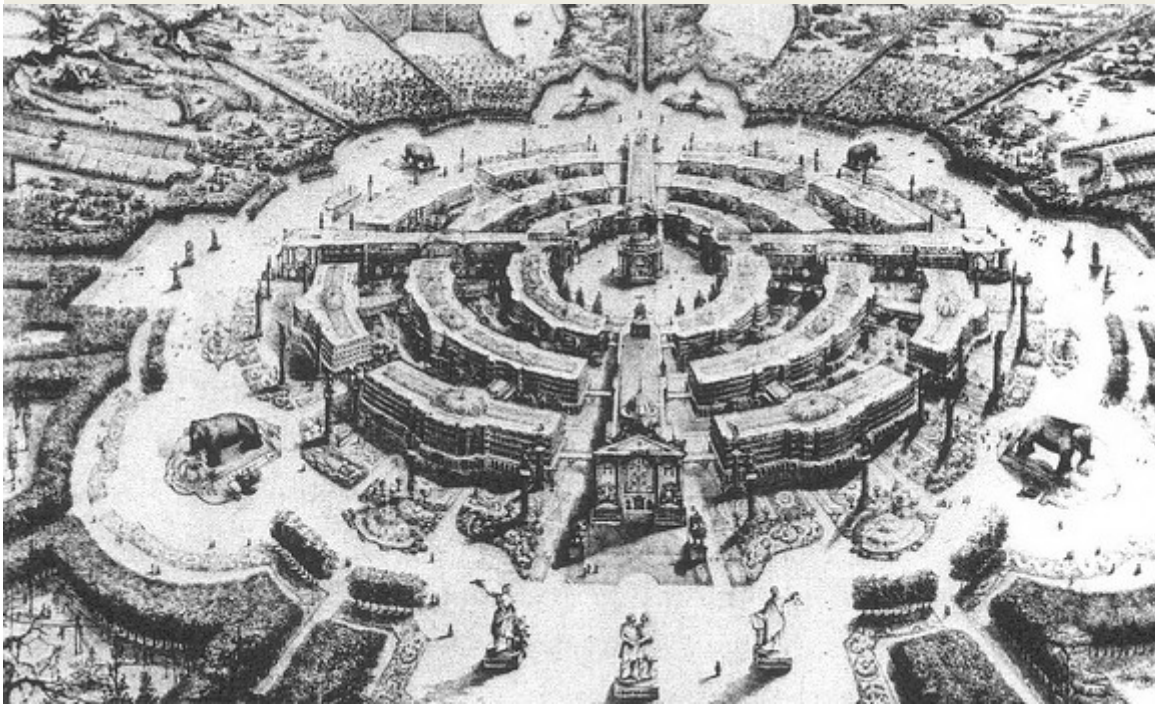

Claude Nicolas Ledoux (1736-1806)
Η ιδεατή πόλη Chaux (1775 περ.)

Το κενοτάφιο του Νεύτωνα

Μαζί με τον Étienne-Louis Boullée

Charles Fourier (1772-1837)
Η πόλη των διαδρόμων

Συγκροτήματα τετραώροφων κατοικιών

Το κίνημα των Κηπουπόλεων

Σοσιαλιστικές ουτοπίες

Ουτοπικές πόλεις, Ebenezer Howard (1850-1928)
Garden Cities, 1902

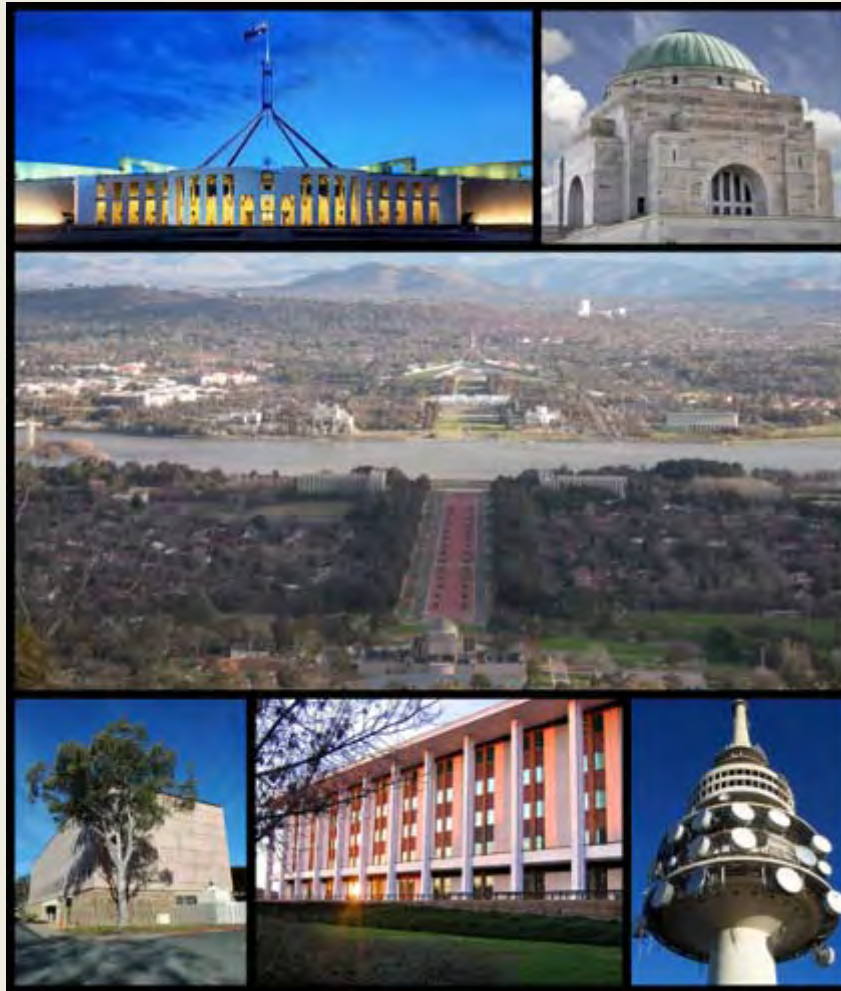
Letchworth Garden City Hertfordshire

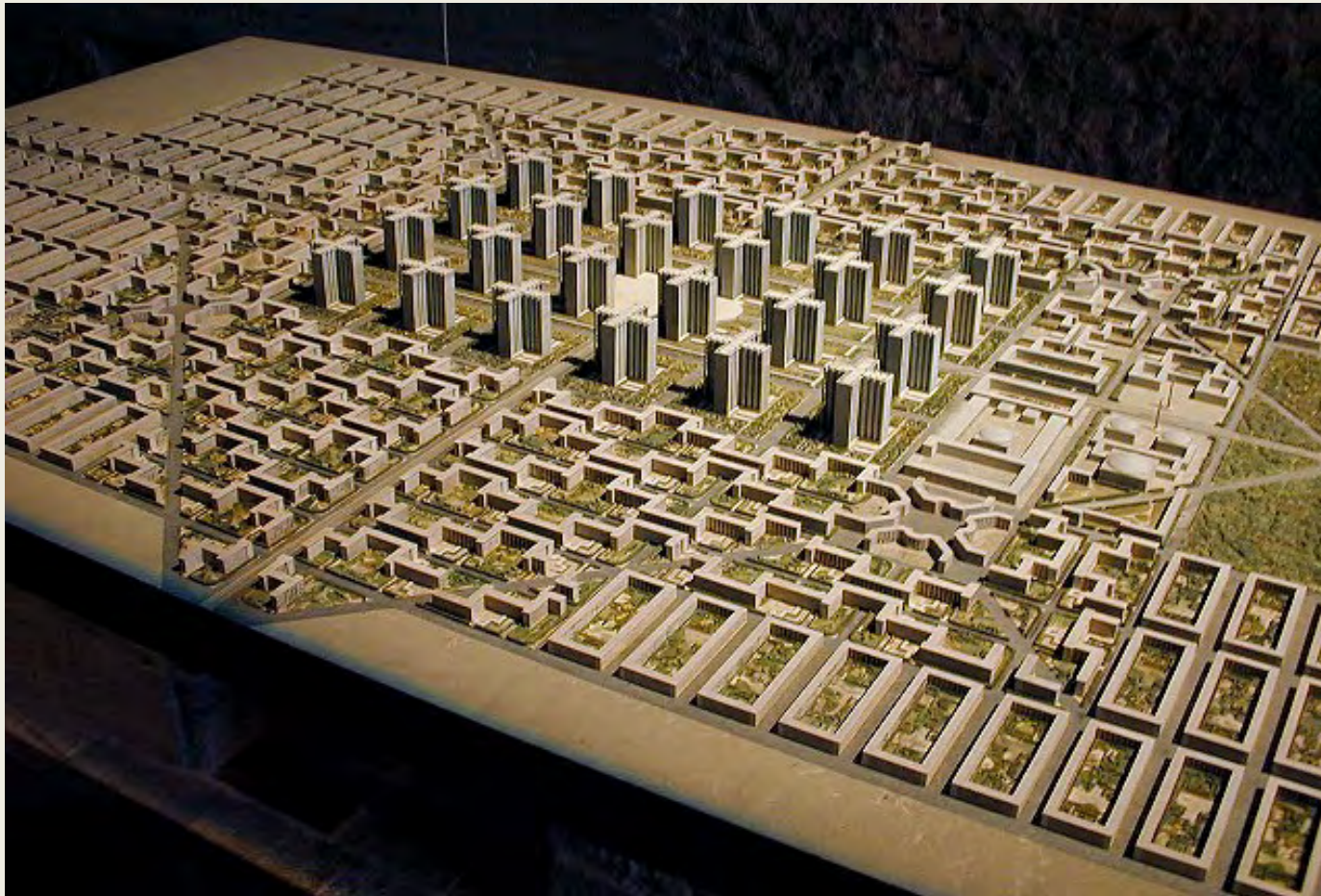

Canberra

Ουτοπικές πόλεις του 20^{ου} αι.
Le Corbusier (1887-1965)
City of Tomorrow, 1902

Le Corbusier, Λαμπερή (ακτινωτή) πόλη, 1927
(Ταχύτητα στις μετακινήσεις,
οργάνωση στις λειτουργίες της πόλης)

Οι αρχές του Le Corbusier για τα κτίρια και τις πόλεις

- Λειτουργικότητα
- Απλές, λειτουργικές φόρμες
- Υψηλά κτίρια, εργατικές κατοικίες, χαμηλό κόστος ενοικίου
- Κοινωνική ζωή
- Διαφάνεια (αντίδραση στον ολοκληρωτισμό)

Le Corbusier, συγκρότημα κατοικιών

Το περιβάλλον που δημιούργησε ο Le Corbusier κατηγορήθηκε ως «απάνθρωπο». Πνίγει την ατομικότητα. Συμφωνείτε;

Frank Lloyd Wright (1867-1953)
Broadacre City / Living City, 1932

Η Broadacre City, η Ζωντανή Πόλη...

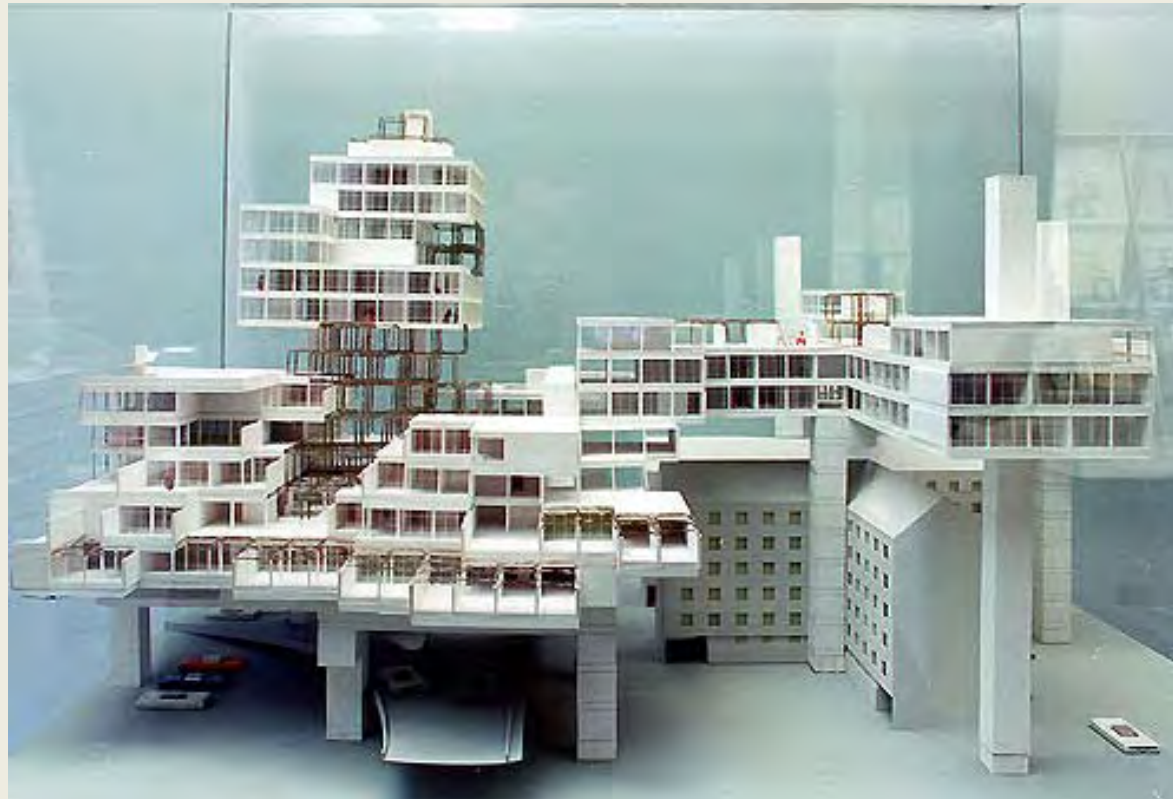
- «Ένα έθνος αγροτών»
- Κάθε οικογένεια έχει 10 στρέμματα γης
- Αποκεντρωμένη πόλη
- Το τρένο βασικό μέσο μεταφοράς
- Πουθενά εμπορικά κέντρα! Οι κάτοικοι-παραγωγοί αγαθών

Έργο ζωής, μια πόλη που δεν επρόκειτο να χτιστεί ποτέ

F.L.Wright , Fallingwater

New Babylon, 1953

Constant Nieuwenhuys (1920-2005)

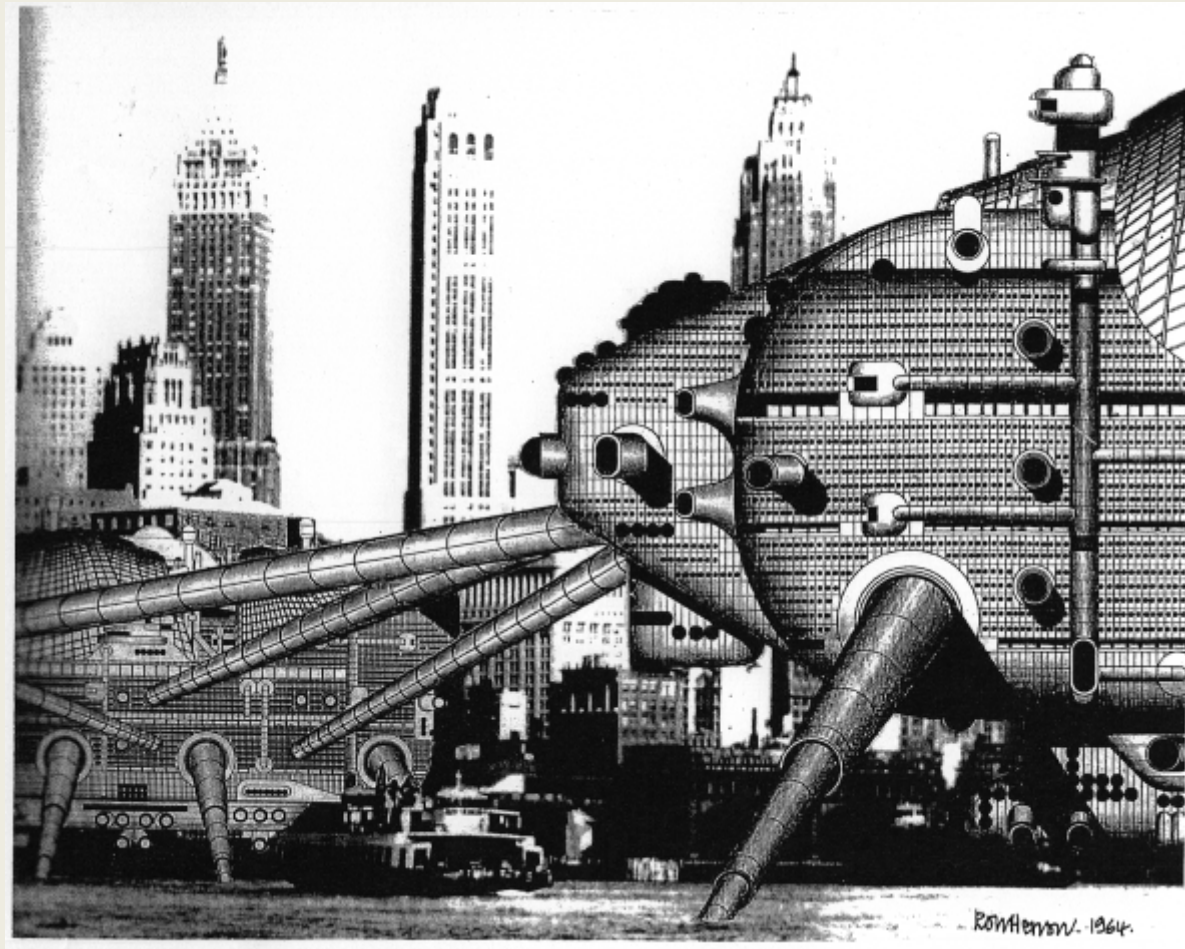
Σιτουανιστής: όραμα για μια νέα κοινωνία

Η Νέα Βαβυλώνα εμπνέεται από το νομαδικό βίο

Ομάδα αρχιτεκτόνων Archigram (Λονδίνο, δεκαετία 1960)

Υποθετικά projects. Η ουτοπία της τεχνολογίας.

Η πόλη που περπατά

Ομάδα Superstudio
(Νέα Υόρκη, δεκαετία 1960)
Continuous monument, Manhattan
Οικολογικές ουτοπίες

Μεταβολιστές (Ιαπωνία, δεκαετία 1960)

Συμπλέγματα στον αέρα, Arata Isozaki
Κατοικίες που κρέμονται από τον ουρανό του Τόκιο

Τάκης Ζενέτος (1926-1977) Ηλεκτρονική πολεοδομία, 1962

Πόλεις αναρτημένες από καλώδια

Μπορεί τελικά η τέλεια σχεδιασμένη πόλη να λειτουργήσει;

- Μια τέλεια σχεδιασμένη πόλη, μπορεί να κάνει την τέλεια κοινωνία πραγματικότητα;
- Ένα περιβάλλον κατοίκησης που έχει σχεδιαστεί σωστά αρκεί για να εξορθολογίσει και την κοινωνία;
- Μπορεί μια κοινωνία να συμφωνήσει στο τι εστί μια ιδανική κοινωνία; Μήπως η πολυφωνία και το χάος είναι πιο δημοκρατικά περιβάλλοντα από τις τέλεια οργανωμένες πόλεις που καταλήγουν τρομακτικές και τελικά φασιστικές;

Brasilia, η νέα πρωτεύουσα της Βραζιλίας, 1956.
Μια αμφιλεγόμενη εφαρμογή της ουτοπικής πόλης.
Σχεδιάστηκε χωρίς δημόσιους χώρους για να
αποθαρρύνει επαναστάσεις. (Oscar Niemeyer)

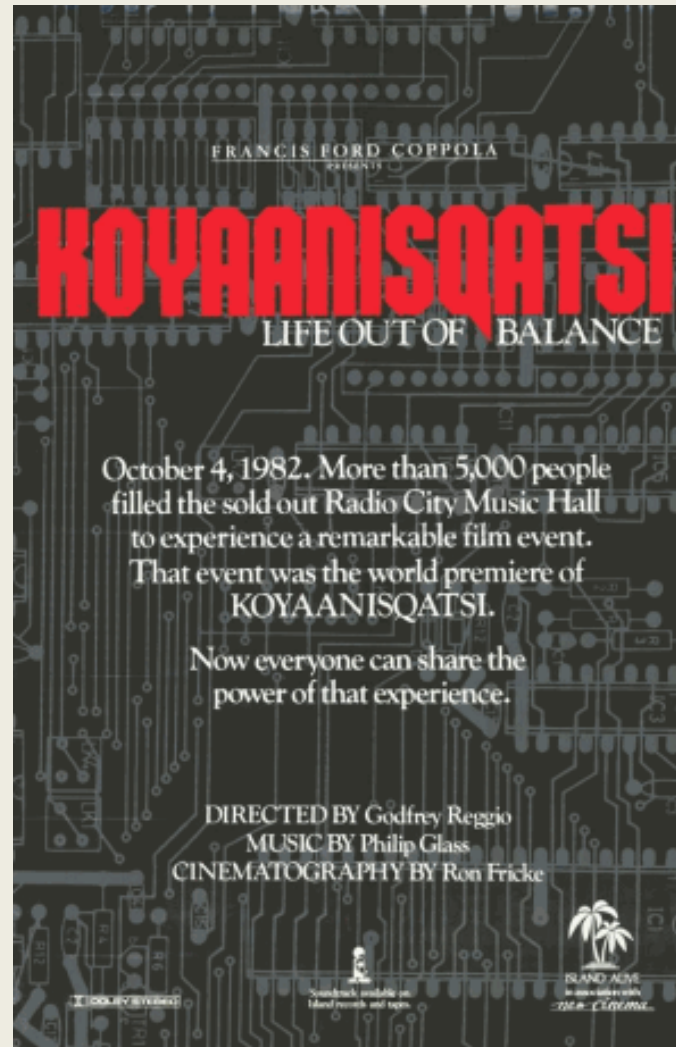

Από τις ουτοπίες
στις δυστοπίες

Metropolis, 1927

Μια ταινία του Fritz Lang

G.Reggio, 1982, Philip Glass
Εικόνα και μουσική από τη σύγχρονη ζωή

Pruitt–Igoe, St. Louis,
Missouri

1972: το οικιστικό
αυτό σύμπλεγμα που
είχε γίνει εστία
φτώχειας,
εγκληματικότητα και
παρακμής γκρεμίζεται

Αρχιτέκτονας ήταν ο
Minoru Yamasaki, που
σχεδίασε και τους
δίδυμους πύργους
του WTC

Οικολογικό αποτύπωμα πόλεων

- Μέσος όρος οικολογικού αποτυπώματος βρετανικών πόλων 3.01 πλανήτες
- Λονδίνο: 3.05
- Birmingham 2.90
- Coventry 2.85
- Plymouth 2.78
- Winchester 3.62
- Oxford 3.40

Σύγχρονες πόλεις μηδενικού άνθρακα Σύγχρονες «εφαρμοσμένες» ουτοπίες;

BedZED eco-community, Hackbridge, Λονδίνο.

Αναφορά στα Gardens Cities του Howard.
Πόλη και φύση. Οικοσυστήματα δίπλα στους χώρους εργασίας.

Συλλογή βρόχινου νερού, ΑΠΕ, βιομάζα, σύγχρονη τεχνολογία βιοκλιματική αρχιτεκτονικής, συνεπιβατισμός κλπ

Ένας κάτοικος αυτής της πόλης γνωρίζει 19 άλλους κατοίκους,
με το μικρό τους όνομα.

Ο μέσος Βρετανός γνωρίζει 3 γείτονες κατά μέσο όρο.

Masdar: αληθινή πόλη

- Η MASDAR είναι μια νέα πόλη που πρόκειται να χτιστεί απ' το μηδέν δίπλα απ' το διεθνές αεροδρόμιο του Αμπου Ντάμπι στα Η.Α.Ε.
- Σχεδιάζεται από τον Βρετανικό αρχιτεκτονικό γραφείο του Foster and Partners.
- Η πόλη θα έχει την δυνατότητα να στεγάσει 40.000 μόνιμους κάτοικους και άλλους 50.000 μετακινούμενους.
- Ο σχεδιασμός της πόλης έχει στηριχτεί σε αρχαίες πρακτικές που πολλές φυλές χρησιμοποιούσαν για να χτίζουν τους οικισμούς και τις πόλεις τους (ανάμεσά τους και η κυκλαδίτικη αρχιτεκτονική). Έτσι για παράδειγμα, όλα τα κτίρια είναι σχεδιασμένα το ένα πολύ κοντά στο άλλο, δημιουργώντας μακρόστενους δρόμους οι οποίοι λειτουργούν ως αεραγωγοί και προσφέρουν καλή κυκλοφορία του αέρα και έτσι μείωση της θερμοκρασίας.

Αιολικοί πύργοι,
κατακόρυφοι αγωγοί με ψεκαστήρες νερού,
οι οποίοι βρέχουν τον αέρα, χαμηλώνοντας έτσι τη
θερμοκρασία και αυξάνοντας το βάρος του.

Πανεπιστημιακή εστία: ένας αιολικός πυλώνας γεμάτος με φώτα LED σε μια χρωματική κλίμακα, κάθε βράδυ απεικονίζουν το αντίκτυπο της κατανάλωσης του ηλεκτρικού και του νερού από τα δωμάτια της εστίας

Οχήματα αυτόματης οδήγησης, που θα οδηγούν σε υπόγειους δρόμους-τούνελ, χωρίς οδηγό. Κάθε ένα από αυτά τα μίνι λεωφορεία θα βρίσκει το δρόμο του ακολουθώντας μια σειρά από μαγνήτες που υπάρχουν ανά μερικά μέτρα «φυτεμένοι» στο έδαφος.

Ο σωστός σχεδιασμός της πόλης και των κτιρίων, ο προσανατολισμός και οι βασικοί άξονες, είναι που έχουν το 80% του βιοκλιματικού αντίκτυπου, όταν μιλάμε για μια πόλη με στόχο την ελαχιστοποίηση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα. Όλα τα υπόλοιπα, φωτοβολταικά, ανεμογεννήτριες κτλ.) αποτελούν μόνο την κορυφή της πυραμίδας, μιας πυραμίδας που αν δεν στηθεί σωστά, δεν μπορεί να στηριχθεί στη τεχνολογία για να πετύχει το σκοπό της.

Φωτοβολταϊκές και αιολικές φάρμες, εργοστάσιο υδρογόνου, γεωθερμική ενέργεια, κυρίως εξοικονόμηση ενέργεια από κατοίκους. Αν δεν αλλάξουμε καταναλωτικές συνήθειες...

*«Η πόλις θα σε ακολουθεί. Στους δρόμους θα γυρνάς
τους ίδιους. Και στες γειτονιές τες ίδιες θα γερνάς.
Και μες στα σπίτια αυτά θ' ασπρίζεις.
Πάντα στην πόλι αυτή θα φθάνεις. Για τα αλλού – μη ελπίζεις-
Δεν έχει πλοίο για σε, δεν έχει οδό.
Έτσι που τη ζωή σου ρήμαξες εδώ
Στην κώχη τούτη την μικρή, σ'όλην την γη την χάλασες.»*

Κ.Π. Καβάφης, Η πόλις.

Και τώρα η δική σας αγαπημένη πολιτεία...

*«Και βγήκα στο μπαλκόνι μελαγχολικά –
βγήκα ν' αλλάξω σκέψεις βλέποντας τουλάχιστον
ολίγη αγαπημένη πολιτεία,
ολίγη κίνηση του δρόμου και των μαγαζιών.»
Εν εσπέρα. Κ.Π. Καβάφης*

Η δική σας πόλη

Και τώρα, σε μικρές ομάδες, σχεδιάστε τη δική σας πόλη του μέλλοντος.

Σκεφτείτε:

Πως θα λύσετε το θέμα της κατοικίας για όλους;

Της επάρκειας φωτός, καθαρού αέρα, πρασίνου, ελεύθερων χώρων;

Της μετακίνησης των πολιτών;

Της διατροφής, ύδρευσης και διαχείρισης απορριμμάτων;

Της δημοκρατικής διακυβέρνησης;

Του δικαιώματος στην εργασία;

Της άριστης χρήσης της τεχνολογίας;

Της ελαχιστοποίησης του οικολογικού αποτυπώματος της πόλης σας;

Πόσο εξωστρεφής είναι η πόλη σας; Είναι οικουμενική ή λειτουργεί στο πλαίσιο του κράτους;

Κατασκευάστε: Μακέτες, κολάζ, σχέδια, ηλεκτρονικά ή στο χαρτί...